

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სკოპინგის

სკოპინგის დასკვნა №7

22.02.2022

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: ასფალტის საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაცია;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „იქსენერჯი გრუპი“ სამტრედიის მუნიციპალიტეტი, სოფელი იანეთი;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: სამტრედიის მუნიციპალიტეტი, სოფელი იანეთი;

განცხადების შემოსვლის თარიღი: 11.01.2022;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „იქსენერჯი გრუპი“;

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შპს „იქსენერჯი გრუპის“ (ს/კ 438734041) მიერ წარმოდგენილია, ქ. სამტრედიის მუნიციპალიტეტის სოფ. იანეთში ასფალტის საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციის სკოპინგის ანგარიში.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ასფალტის საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაცია დაგეგმილია, სამტრედიის მუნიციპალიტეტში, სოფ. იანეთის ტერიტორიაზე არასასოფლო-სამეურნეო მიწის ნაკვეთზე (საკ. კოდი - 34.07.47.209). საპროექტო ტერიტორიის GPS კოორდინატებია: X-286101 Y-4671851, X-286128 Y-4671753, X-286171 Y-4671760, X-286150 Y-4671762. ელექტრონული გადამოწმების მიხედვით, უახლოესი საცხოვრებელი სახლი საწარმოს განთავსების ადგილიდან დაშორებულია 240 მეტრით. ტერიტორიიდან სამხრეთით - 393 მეტრის დაშორებით ფიქსირდება მდინარე-გუბისწყალი. საპროექტო ტერიტორიის ჩრდილოეთ ნაწილში განთავსებულია კომპანიის ადმინისტრაციულ-საყოფაცხოვრებო შენობა. ტერიტორია მოქცეულია ქუთაისი-სამტრედიის საავტომობილო გზას და სახელმწიფო მნიშვნელობის E-60 ავტომაგისტრალს შორის, საპროექტო ტერიტორიას, ასევე უკავშირდება ადგილობრივი გრუნტის გზა. საპროექტო ტერიტორიის ირგვლივ (500 მ-იან რადიუსში) საწარმოო ობიექტებიდან განთავსებულია ქვიშა-ხრემის სამსხვრევ-დამხარისხებელი, ასევე ბეტონის საწარმოები.

სკოპინგის ანგარიშში განხილულია პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები. მათ შორის, ადგილმდებარეობის სამი ალტერნატიული ტერიტორია, საიდანაც უპირატესობა მიენიჭა, სამტრედიის მუნიციპალიტეტის სოფ. იანეთში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო მიწის ნაკვეთს. განხილული ალტერნატივებიდან საპროექტო ტერიტორიის შერჩევა განაპირობა გარემოსდაცვითმა და ტექნიკურ-ეკონომიკურმა საკითხებმა. საპროექტო ლოკაციის უმეტესი ნაწილი დაფარულია მყარი საფარით, გარემო ანთროპოგენური ზემოქმედებით სახეცვლილია და დანარჩენ ორ ალტერნატივასთან შედარებით მეტი მანძილითაა დაშორებული საცხოვრებელი სახლიდან. ასევე ტერიტორიაზე განთავსებულია

ადმინისტრაციულ-საყოფაცხოვრებო შენობა და საჭირო ინფრასტრუქტურა, მათ შორის ახლოსაა ინერტული მასალების საწარმო. მნიშვნელოვანია გზის ანგარიშში წარმოდგენილი იყოს დეტალური ინფორმაცია ადგილმდებარეობის ალტერნატივების შედარებითი ანალიზის შესახებ, თითოეული ალტერნატიული ვარიანტის დადებითი და უარყოფითი მხარეების მითითებით, შერჩეული ალტერნატივის გარემოსდაცვითი დასაბუთებით.

სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, საწარმოს მოწყობა არ საჭიროებს სამშენებლო სამუშაოებს და შემოიფარგლება დანადგარების სამონტაჟო სამუშაოებით. საწარმოში დაგეგმილია გერმანული წარმოების "BENNINGHOVEN" მარკის "MBA 1250" მობილური ტიპის ასფალტის დანადგარის დამონტაჟება, რომლის მაქსიმალური წარმადობა შეადგენს 100 ტ/სთ-ს (ფაქტობრივი 80 ტ/სთ). ასფალტის დანადგარის კომპლექტაციაში შედის ბიტუმსაცავი, მინერალური ფხვნილის სილოსი და ასფალტემრევი დანადგარი. დანადგარი აღჭურვილია მტვრის გამწმენდი სახელოიანი ფილტრით.

ასფალტის დანადგარი მუშაობს ბუნებრივ აირზე. მისი ტექნოლოგიური ელემენტებია: დოზატორები, საშრობი დოლი, შემრევი, ბუნკერდამაგროვებელი, ბიტუმსახარში და ფილტრები, რომელიც განთავსებულია ნახევრად მისაბმელ პლატფორმებზე. საწარმო წარმოადგენს მობილური ტიპის დანადგარს, რომელიც მოსახერხებელია ტრანსპორტირებისათვის და მარტივი აწყობისთვის. ქარხნის სამონტაჟო სამუშაოები ხანმოკლე პროცესია, არ საჭიროებს სამშენებლო სამუშაოებს.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, კომპანიას დაგეგმილი აქვს წელიწადში 96 000 ტ (80 ტ/სთ) ასფალტნარევის გამოშვება. სამუშაო დღეთა რაოდენობა წელიწადში - 250-ია. დასაქმდება 15 პირი, კვირაში 5 დღიანი სამუშაო გრაფიკით და 8-საათიანი სამუშაო დღით. თუმცა, ზემოხსენებული ინფორმაცია შეიცავს უზუსტობას, რადგან თუ საწარმო 250 დღე 8-საათიანი სამუშაო გრაფიკით იმუშავებს, აღნიშნულ შემთხვევაში წელიწადში წარმოქმნის არაა 96 000 ტ, არამედ 160 000 ტ ასფალტნარევის, სწორედ ამიტომ, ზემოხსენებული ინფორმაცია გზის ეტაპზე საჭიროებს დაზუსტებას.

ასფალტნარევის მისაღებად, ძირითად ნედლეულს წარმოადგენს ინერტული მასალები, ბიტუმი და მინერალური ფხვნილი. სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, ინერტული მასალა ტერიტორიაზე შევა ავტოდამტვირთველით და ფრაქციების მიხედვით ჩაიყრება ინერტული მასალების მიმღებ ბუნკერებში. ბუნკერებიდან დოზატორებით ჩაიყრება ტრანსპორტიორის ლენტზე და ლენტური კონვეიერით ჩაიტვირთება საშრობ დოლში. საშრობ დოლში ინერტული მასალების შრობა გათვალისწინებულია ბუნებრივი აირის წვის ხარჯზე. საშრობი დოლიდან გამოყოფილი აირმტვირთარევი გაიწოვება ვენტილატორით და მიეწოდება სახელოიან ფილტრებს. გაცხელებული და გამომშრალი ინერტული მასალა ელევატორით მიეწოდება შემრევი დანადგარს, რომელიც გადავა ცხავებზე, სადაც მოხდება მათი ფრაქციებად დაყოფა. მასალის დოზირება მოხდება სპეციალურ სასწორებზე, ხოლო აწონილი მასალა ჩაიყრება შემრევი ბუნკერში, სადაც მიეწოდება ასევე მუშა ტემპერატურამდე გაცხელებული ბიტუმი და მინერალური ფხვნილი. არევის პროცესის დასრულების შემდეგ პროდუქცია გადაიტვირთება ჩასატვირთ-განსატვირთ ბუნკერში, საიდანაც მზა სახით ავტოტრანსპორტით მიეწოდება მომხმარებელს. ბიტუმი საწარმოში შევა თხევად მდგომარეობაში ავტოცისტერნით

და მოთავსდება ბიტუმის სამარაგო რეზერვუარებში, საწარმოში დამონტაჟებული იქნება 3 ცალი 50 მ³-ის მოცულობის ბიტუმის რეზერვუარი (2 განკუთვნილია ბიტუმის მომარაგებისათვის, ხოლო 1 ბიტუმსახარმად). ბიტუმსახარმ რეზერვუარში მოხდება მისი გაუწყლოვნება და მუშა ტემპერატურამდე გაცხელება ელექტრო გამაცხელებლით (გაცხელებული თერმული ზეთის მეშვეობით). შემოტანილი მინერალური ფხვნილი განთავსდება 50 ტ. ტევადობის სილოსში, საიდანაც ჰერმეტიკული ელევატორით მიეწოდება ასფალტშემრევს. ასევე, დახურული ელევატორით იგეგმება ასფალტშემრევისთვის ფილტრში დაჭერილი მტვრის მიწოდება.

სკოპინგის ანგარიშში მოცემულია ინფორმაცია საპროექტო საწარმოში გამოსაყენებელი ნედლეულისა და მასალის რაოდენობის შესახებ. დაგეგმილია წვრილმარცვლიანი და მსხვილმარცვლიანი ნედლეულის შეტანა, მათ შორის საწარმო მოიხმარს 4664,5 ტ/წ ბიტუმს, 5442,5 ტ/წ ფილერს, 29219 ტ/წ ქვიმას, 52926 ტ/წ ღორღს.

საწარმოში ინერტული ნედლეულის მიწოდება გათვალისწინებულია მიმდებარედ არსებული (შპს „იქსენერჯისა“ და შპს „დასავლეთის“) ქვიმა-ხრემის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმოებიდან. ასფალტნარევის დასამზადებლად ინერტული მასალების გაშრობა გათვალისწინებულია ბუნებრივი აირის წვის ხარჯზე. ბიტუმის გაცხელება/ხარშვა დაგეგმილია ელექტროენერგიით. ბიტუმისა და მინერალური ფხვნილის შესყიდვა დაგეგმილია ქვეყანაში არსებული მომწოდებლებისგან. მტვერი ასფალტშემრევს ავტომატურად მიეწოდება ფილტრების ბუნკერიდან. ბუნებრივი აირის მიწოდება დაგეგმილია სოკარ ჯორჯიას სადისტრიბუციო ქსელიდან, ხოლო ელექტროენერგიით მომარაგება ენერგო-პრო ჯორჯიას უახლოესი ქვესადგურიდან.

საწარმოში წყალი გამოყენებული იქნება სასმელ-სამეურნეო მიზნებისათვის. სასმელი წყლის შეძენა გათვალისწინებულია ხელშეკრულებით, შესაბამისი მომწოდებლებისგან. სამეურნეო წყლის აღება გათვალისწინებულია ჭაბურღილიდან (წიადის მოპოვების ლიცენზიის საფუძველზე). სამეურნეო-ფეკალური წყლების შეკრება დაგეგმილია საასენიზაციო ორმოში. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმოო მიზნით წყლის გამოყენება არ არის გათვალისწინებული. ასფალტის დანადგარისა და ბიტუმსაცავი რეზერვუარების ტერიტორიაზე, სანიაღვრე წყლების შეკრების მიზნით დაგეგმილია წყალშემკრები არხების მოწყობა, საიდანაც სანიაღვრე წყლები მიეწოდება გამწმენდ ნაგებობას, რომელიც ტერიტორიის ქანობის შესაბამისად ჩაიშვება ტერიტორიაზე (ჩაიჭონება გრუნტში). სკოპინგის ანგარიშში არ არის მოცემული და გზმ-ის ეტაპზე დაზუსტებას საჭიროებს ინფორმაცია გამწმენდი ნაგებობის შესახებ, მათ შორის ინფორმაცია გამწმენდი ნაგებობის ტიპის, პარამეტრების და ზემოაღნიშნულ გამწმენდ სისტემასთან საპროექტო ობიექტის კავშირის შესახებ.

სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილია პროექტის განხორციელებით გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შესახებ ინფორმაცია. ასევე, ზოგადი ინფორმაცია იმ ღონისძიებების შესახებ, რომელიც გათვალისწინებულია უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილებისათვის, შემცირებისათვის ან/და შერბილებისთვის. პროექტის ფარგლებში გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება ძირითადად დაკავშირებული იქნება ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებასთან და ხმაურის გავრცელებასთან.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, პროექტის განხორციელების ფარგლებში, ატმოსფეროში მოსალოდნელია სხვადასხვა ნივთიერებების გამოყოფა და გაფრქვევა. არაორგანული მტვრის გაფრქვევის წყაროებია: ღორღის ბუნკერში ჩატვირთვის წერტილი; ქვიშის ბუნკერში ჩატვირთვის წერტილი; ინერტული მასალების ტრანსპორტიორით გადატანა; სილოსში მინერალური დანამატების ჩატვირთვის წერტილი. ნაჯერი ნახშირწყალბადების გაფრქვევის წყაროს წარმოადგენს: ბიტუმის მიღების წერტილი; ბიტუმის სამარაგო რეზერვუარების (I) წერტილი; ბითუმის სამარაგო რეზერვუარების (II) წერტილი; ბითუმის ხარშის წერტილი; ხოლო არაორგანული მტვრის, აზოტის დიოქსიდის, ნახშირჟანგისა და ნახშირორჟანგის გამოყოფს წყაროა ასფალტის დანადგარი. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საპროექტო ასფალტის დანადგარს თან არ ახლავს ქსოვილიანი ფილტრის პასპორტი, რის გამოც ვერ ხერხდება ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების გაფრქვევის პარამეტრების დადგენა, ამიტომ კომპანია, გაფრქვევების ანგარიში მისი მსგავსი “LINTEC-ის” ტიპის ასფალტის დანადგარის პარამეტრების მიხედვით განახორციელა. აღნიშნული გარემოება საჭიროებს დამატებით შესწავლას და დასაბუთებას, მათ შორის, LINTEC-ის ტიპის და საპროექტო ასფალტის დანადგარების შედარებითი ანალიზის განხორციელებას.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, გამოყენებული მანქანა-დანადგარების სიმძლავრეთა გათვალისწინებით, ხმაურის დონე - 85 დბა იქნება, თუმცა საცხოვრებელი სახლისა და საპროექტო საწარმოს შორის განთავსებული მწვანე ზოლის (3 მეტრი), ბეტონის მასიური ღობისა და შენობა-ნაგებობების გათვალისწინებით, ხმაურის ჯამური დონე 30-37 დბა-მდე დაიწვეს, ხოლო სახლამდე 19 დბა იქნება.

პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელია კუმულაციური ზემოქმედება ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებისა და ხმაურის გავრცელების კუთხით, რაც განპირობებულია მიმდებარედ არსებული ქვიშა-ხრემის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმოებით. სკოპინგის ანგარიშში მოცემული შეფასებით, ხმაურით გამოწვეული კუმულაციური ზემოქმედება საცხოვრებელ სახლთან იქნება 22-26 დბა-ს ფარგლებში. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, გზშ-ის ეტაპზე დაზუსტება ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებით მოსალოდნელი კუმულაციური ეფექტი, მიმდებარედ არსებული ქვიშა-ხრემის სამსხვრევი საწარმოების გაფრქვევების გათვალისწინებით.

პროექტის სპეციფიკის და უახლოეს მოსახლემდე მანძილის (240 მ) გათვალისწინებით მნიშვნელოვანია გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილ იქნეს ხმაურის გავრცელებისა და ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების, მათ შორის მოსალოდნელი კუმულაციური ეფექტის ქმედითი/ეფექტური შემარბილებელი და პრევენციული ღონისძიებები. ამასთან, მნიშვნელოვანია წარმოდგენილი იქნეს გარემოზე შეუქცევადი ზემოქმედებით გამოწვეული დანაკარგისა და მიღებული სარგებლის ურთიერთშეწონის შეფასება გარემოსდაცვით, კულტურულ, ეკონომიკურ და სოციალურ ჭრილში.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის და საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის კანონმდებლობით დადგენილი წესით გავრცელება, მათ შორის ინფორმაცია განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის რეგიონული წარმომადგენლების მიერ

განცხადებები განთავსდა საქმიანობის განხორციელების სიახლოვეს ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილებზე. ინფორმაცია გამოქვეყნდა ასევე სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის ვებგვერდზე და გადაიგზავნა ცენტრის გამომწერებთან ელ. ფოსტის მეშვეობით. სკოპინგის ანგარიშთან დაკავშირებით საჯარო განხილვა გაიმართა 2022 წლის 4 თებერვალს, სამტრედიის მუნიციპალიტეტის, სოფ. იანეთის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის ეზოში. საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, შპს „იქსენერჯი გრუპის“, შპს „სამნის“ და ადმინისტრაციული ერთეულის წარმომადგენლები, ასევე სოფელი იანეთის მოსახლეობა. **საჯარო განხილვაზე, ადგილობრივი მოსახლეობის მხრიდან დაფიქსირდა უარყოფითი პოზიცია პროექტის განხორციელებასთან დაკავშირებით.** საჯარო განხილვაზე მოსახლეობის მიერ დაფიქსირებული შენიშვნები ძირითადად ეხებოდა საწარმოს ფუნქციონირების შედეგად ხმაურისა და ატმოსფერულ ჰაერში მტვრის გავრცელებით გამოწვეულ ზემოქმედებას. საწარმოს მიმდებარედ მცხოვრები პირების განმარტებით, საწარმოს ექსპლუატაციის დროს გამოყოფილი მავნე ნივთიერებები უარყოფით გავლენას იქონიებს სასოფლო კულტურების მოსავალსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე. **ადგილობრივმა მოსახლეობამ მკაფიო წინააღმდეგობა გამოთქვა პროექტის შერჩეულ ლოკაციაზე განხორციელებასთან დაკავშირებით და მოითხოვა საწარმოს სხვაგან, დასახლებული პუნქტიდან მოშორებით გადატანა.** საჯარო განხილვის მსვლელობისას შპს „სამნის“ წარმომადგენელმა მოსახლეობას განუმარტა, რომ პროექტის ფარგლებში გათვალისწინებულია ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების გაანგარიშება, ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაციების დადგენა და მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრა. ამასთან, შემარბილებელი ღონისძიებები განისაზღვრება გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების ყველა მიმართულებით. სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვაზე გამოთქმული შენიშვნები/მოსაზრებები და შესაბამისი პასუხები/განმარტებები აისახა საჯარო განხილვის ოქმში.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტროში პროექტთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები წარმოდგენილ იქნა სოფ. იანეთისა და ახალსოფლის მოსახლეობის მიერ. წერილში მოსახლეობა განმარტავს, რომ მათ საცხოვრებელ ტერიტორიაზე უკვე განლაგებულია ჯანმრთელობისთვის საზიანო ობიექტები (2 ქვის სამსხვრევი დანადგარი, 2 გაზის გასამართი სადგური, ბენზინგასამართი სადგური, აღმოსავლეთ-დასავლეთის შემაერთებელი ცენტრალური ავტომაგისტრალი და რკინიგზა), ხოლო აღნიშნულის ფონზე ახალი ასფალტის საწარმოს მოსახლეობის სიახლოვეს განთავსება კიდევ უფრო დაამძიმებს არსებულ ეკოლოგიურ მდგომარეობას. სწორედ ამიტომ, სოფ. იანეთისა და ახალსოფლის მოსახლეობა ითხოვს დაგეგმილი საქმიანობის სხვა ტერიტორიაზე განხორციელებას.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია, ხოლო ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება. სკოპინგის პროცედურის შედეგად სამინისტროს მიერ განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი

ინფორმაციის ჩამონათვალი, ასევე გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებების საკითხები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-3 ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მე-4 ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;
- 3.1. **გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიშში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.**
4. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:
 - პროექტის აღწერა;
 - პროექტის განხორციელების საჭიროების დასაბუთება;
 - საპროექტო ტერიტორიის აღწერა, მათ შორის საქმიანობის განხორციელების ადგილის საკადასტრო კოდი და GPS კოორდინატები, Shp ფაილებთან ერთად;
 - საპროექტო ტერიტორიის გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი;
 - საპროექტო ტერიტორიის გენერალური გეგმა, შესაბამისი აღნიშვნებით და ექსპლიკაციით, სადაც დატანილი იქნება საწარმოს დანადგარები, დამხმარე ტექნოლოგიური მოწყობილობები და ტექნოლოგიური უბნები, ინფრასტრუქტურული ობიექტები, გაფრქვევისა და ხმაურის წყაროები;
 - პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები, შესაბამისი დასაბუთებით. მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივები, ობიექტის განთავსების ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული ალტერნატივების დასაბუთება. **გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის ქვეთავში, დეტალურად უნდა იქნეს დასაბუთებული საწარმოს განთავსების ალტერნატივებიდან შერჩეული ადგილმდებარეობის გარემოსდაცვითი, სოციალური, ეკონომიკური და ტექნიკური უპირატესობები;**
 - საწარმოდან უახლოეს მოსახლემდე მანძილის გათვალისწინებით თუ საქმიანობის განხორციელება შერჩეულ ტერიტორიაზე არ იქნება სათანადოდ დასაბუთებული გარემოს დაცვის, მათ შორის ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების გავრცელების და ხმაურის გავრცელების აღკვეთის კუთხით, **განხილული უნდა იყოს ალტერნატიულ ტერიტორიაზე საწარმოს განთავსების საკითხი;**

- საპროექტო ტერიტორიიდან დაზუსტებული მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე და ზედაპირული წყლის ობიექტამდე მდებარეობის მითითებით;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიიდან 500 მეტრის რადიუსში არსებული ნებისმიერი ტიპის სამრეწველო ობიექტის და წარმოების შესახებ (მანძილების და საქმიანობის მითითებით);
- ინფორმაცია საქმიანობის ფიზიკური მახასიათებლების შესახებ, მათ შორის ასფალტბეტონის საწარმოში არსებული ტექნოლოგიური დანადგარების აღწერა, სიმძლავრე, წარმადობა, საპასპორტო მონაცემები;
- ასფალტის საწარმოს ტექნოლოგიური პროცესების დეტალური აღწერა, შესაბამისი თანმიმდევრობით. ასფალტის საწარმოს ტექნოლოგიური სქემა და ტექნოლოგიური ციკლი, სქემატური ნახაზების მითითებით და შესაბამისი ექსპლიკაციით;
- **ინფორმაცია ასფალტის საწარმოს ექსპლუატაციის სამუშაო რეჟიმის შესახებ. საწარმოს საპროექტო წარმადობის (საათური, დღიური, წლიური) შესახებ დაზუსტებული ინფორმაცია;**
- ინფორმაცია წარმოებული პროდუქციის რაოდენობის შესახებ (წლის, თვის, დღისა და საათის განმავლობაში);
- ინფორმაცია საწარმოს ნედლეულით მომარაგების შესახებ. მათ შორის, ინფორმაცია საწარმოს ინერტული მასალებით, ბიტუმით და მინერალური ფხვნილით მომარაგების შესახებ;
- დეტალური ინფორმაცია ბიტუმსაცავის და ბიტუმის სახარშის (გაცხელების) შესახებ;
- ინფორმაცია წლის განმავლობაში საჭირო მასალების რაოდენობის შესახებ;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიამდე მისასვლელი გზების შესახებ;
- ინფორმაცია საწარმოს ნედლეულით მომარაგების პირობების შესახებ, ასევე დეტალური ინფორმაცია ნედლეულის შემოტანისა და მზა პროდუქციის გატანის პროცედურების შესახებ, შესაბამისი სამომრეო მარშრუტის მითითებით (რუკაზე ჩვენებით, სქემატური ნახაზებით). ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკი (ნედლეულის/პროდუქციის შემოტანის და გატანის პროცედურების სიხშირის მითითებით);
- ამასთან მნიშვნელოვანია გათვალისწინებულ იქნეს დასახლებულ პუნქტ(ებ)ში გადაადგილების შესაბამისი პირობები, მაგ: დაბალი სიჩქარე, სამომრეო გზის მორწყვა, მარის გადახურვა, ღამის საათებში მოძრაობის აკრძალვა;
- ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირების სქემის და გეგმა-გრაფიკის მუნიციპალიტეტთან შეთანხმების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;
- ინფორმაცია ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისათვის გამოყოფილი ტრანსპორტის შესახებ;
- ინფორმაცია საპროექტო აირგამწმენდი სისტემის შესახებ, მათ შორის დეტალური ინფორმაცია სახელოიანი ფილტრების პარამეტრების და ეფექტურობის შესახებ (საპასპორტო მონაცემების მითითებით);
- ინფორმაცია აირმტვერდამჭერი მოწყობილობების პარამეტრების დაცვის, მათ შორის სახელოიანი ფილტრების დროული გამოცვლის შესახებ;
- ინფორმაცია მტვერდამჭერში დაგროვილი მტვრის მართვის საკითხების შესახებ;
- ინფორმაცია ობიექტების სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგების შესახებ;

- ინფორმაცია წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური წყლების მართვის შესახებ;
- დეტალური ინფორმაცია საწარმოს ტექნოლოგიურ უბნებზე წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლების მართვის შესახებ. მათ შორის ინფორმაცია სანიაღვრე წყლების შეკრების მიზნით დაგეგმილია წყალშემკრები არხების მოწყობის შესახებ;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული ჭაბურღილისა და მიწისქვეშა წლის მოპოვების შესაბამისი ლიცენზიის შესახებ;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიაზე გაბატონებული ქარების მიმართულების შესახებ (აღნიშნული მნიშვნელოვანია უახლოესი დასახლების მიმართულებით, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურებით, მოსალოდნელი ზემოქმედების დასადგენად);
- ინფორმაცია კომპანიის საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილი ნარჩენების (კოდი, დასახელება, რაოდენობა და ა.შ) და მათი შემდგომი მართვის შესახებ საქართველოს კანონის ნარჩენების მართვის კოდექსისა და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად;
- საწარმოს ფუნქციონირების დროს შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა. მათ შორის საწარმოს სახანძრო უსაფრთხოების საკითხები, ასევე ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებების აღწერა;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიის ფარგლებში გამწვანების ზოლის არსებობის ან/და მოწყობის (დასახლებული პუნქტის მიმართულებით) შესაძლებლობის შესახებ;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა, მათ შორის დასაქმებულთა შორის ადგილობრივი მოსახლეობის წილი, ასევე პერსონალის პროფესიული და ტექნიკური სწავლების შესახებ ინფორმაცია;
- ინფორმაცია არახელსაყრელ მეტეოროლოგიურ პირობებში საწარმოს ფუნქციონირების შეზღუდვის ღონისძიებების შესახებ;
- ტერიტორიის საკუთრების ან სარგებლობის ხელშეკრულების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია.

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედების შეჯამება, მათ შორის:

- პროექტის ფარგლებში მოსალოდნელი ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე, სადაც გათვალისწინებული უნდა იყოს:
 - ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროები (გენ-გეგმაზე მითითებით), გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში;
 - ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების პრევენციული და შემარბილებელი ღონისძიებები;
 - ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის საკითხები;
- კანონმდებლობის შესაბამისად, გზშ-ის ანგარიშს თან უნდა ახლეს ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- პროექტის ფარგლებში ხმაურის გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება (ხმაურის ყველა წყაროს გენ-გეგმაზე დატანით),

ხმაურის გავრცელების დონეების გაანგარიშება და მოდელირება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებებისა და მონიტორინგის საკითხების მითითებით;

- ვიზრაციით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- გარემოზე ზემოქმედების შეფასება ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისას, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრით. ამასთან, ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებით სატრანსპორტო ნაკადებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე და გრუნტის ხარისხზე, შესაძლო დაბინძურების განსაზღვრა, შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება ზედაპირულ და მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე, ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების დაბინძურების რისკები, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;
- ბიოლოგიურ გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების შეფასება და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- **კუმულაციური ზემოქმედების შესახებ ინფორმაცია 500 მ-იან რადიუსში არსებული ობიექტების გათვალისწინებით. კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება წარმოდგენილი უნდა იქნეს გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის (ატმოსფერულ ჰაერზე, ხმაურის გავრცელებაზე), ასევე პროექტის ფარგლებში დაგეგმილი სატრანსპორტო ოპერაციებისათვის. კუმულაციური ზემოქმედება სრულყოფილად იქნეს შეფასებული მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და სოციალურ გარემოზე. კუმულაციურ ზემოქმედებასთან მიმართებაში განისაზღვროს შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებები (მათ შორის, ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის შემცირების კუთხით წარმოდგენილ იქნეს საუკეთესო ალტერნატივები, დეტალური დასაბუთებით);**
- შესაძლო ზემოქმედების შეფასება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- **საპროექტო ობიექტის მოსახლეობასთან სიახლოვის გათვალისწინებით მნიშვნელოვანია გზშ-ის ანგარიშში დეტალურად იქნეს ასახული პროექტის განხორციელებით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასება სოციალურ გარემოზე, ასევე განსაზღვრული იყოს ადამიანის ჯანმრთელობასთან, უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების მითითებით;**
- გარემოზე შეუქცევადი ზემოქმედების შეფასება და მისი აუცილებლობის დასაბუთება.
- ნარჩენების წარმოქმნით, გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება და შესაბამისი პრევენციული ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია (ნარჩენების მართვის გეგმა);
- საქმიანობის ფარგლებში განსახორციელებელი **შემარბილებელი ღონისძიებების შემაჯამებელი გეგმა-გრაფიკი;**
- საქმიანობის ფარგლებში განსახორციელებელი **გარემოსდაცვითი მონიტორინგის შემაჯამებელი გეგმა-გრაფიკი** (საკონტროლო წერტილების, მონიტორინგის სიხშირის, მეთოდის და ა.შ მითითებით), სადაც ატმოსფერულ ჰაერში ემისიებისა და ხმაურის გავრცელების მინიმუზაციის

მიზნით, გათვალისწინებული იქნება ინსტრუმენტული მონიტორინგი უახლოეს მოსახლესთან;

- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზშ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;

6. შენიშვნები, რომელიც გათვალისწინებული უნდა იქნეს გზშ-ის ანგარიშში:

- საწარმო ობიექტიდან უახლოეს მოსახლემდე მანძილის, ასევე ადგილობრივი მოსახლეობის საპროტესტო განწყობის გათვალისწინებით, მნიშვნელოვანია გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი იქნეს - პროექტთან დაკავშირებით ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირების, მათი პოზიციების, დამოკიდებულების, აზრის გათვალისწინების და შეთანხმების (არსებობის შემთხვევაში) ამსახველი ინფორმაცია;
- დაზუსტებას საჭიროებს ინფორმაცია საწარმოს წარმადობის შესახებ, მათ შორის:
 - სკოპინგის ანგარიშის 3.1 ქვეთავში (გვ. 14) აღნიშნულია, რომ ქარხანა წელიწადში იმუშავებს 250 დღე, საათური წარმადობა იქნება 80 ტ/სთ და დღეში სამუშაოს საათების რაოდენობა იქნება 8 სთ. კომპანიას დაგეგმილი აქვს წელიწადში 96 000 ტ ასფალტნარების გამოშვება, რაც დაგეგმილ სამუშაო რეჟიმთან მიმართებაში ურთიერთსაპირისპიროა და საჭიროებს დაზუსტებას. კერძოდ საწარმო, 250 დღეში 8-საათიანი სამუშაო გრაფიკის შემთხვევაში, წელიწადში წარმოქმნის 160 000 ტ ასფალტნარებს;
 - სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ საწარმოს მაქსიმალური წარმადობა შეადგენს 100 ტ/სთ-ში, ხოლო საწარმოს დაგეგმილი აქვს 80 ტ/სთ წარმადობით ფუნქციონირება. გზშ-ის ეტაპზე დაზუსტებას საჭიროებს ინფორმაცია მწარმოებლურობის შესაძლო გაზრდის/გაფართოების შესახებ;
- სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად, ასფალტბეტონის დანადგარს თან არ ახლავს ქსოვილოვანი ფილტრის პასპორტი, რომლის მიხედვითაც შესაძლებელი იქნებოდა ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებების გაფრქვევის პარამეტრების დადგენა, პარამეტრები ვერც ლიტერატურულ წყაროებში მოიძებნა, ამიტომ ანგარიში განხორციელდა მისი მსგავსი “LINTEC-ის” ტიპის ასფალტის დანადგარის პარამეტრების მიხედვით (გვ. 33). აღნიშნულის გათვალისწინებით, გზშ-ის ეტაპზე საქმიანობის განმახორციელებელმა უნდა უზრუნველყოს ასფალტის დანადგარის და მტვერდამჭერი მოწყობილობის საპასპორტო მონაცემების მოძიება და ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევების შეფასება შესაბამისი საპასპორტო მაჩვენებლების საფუძველზე ან/და გაფრქვევათა ანალოგიის პრინციპით შეფასების დასაბუთების მიზნით, “LINTEC-ის” ტიპის და საპროექტო ასფალტის დანადგარის, როგორც თეორიულ, ასევე, ინსტრუმენტულ გაზომვებზე დაფუძნებული შედარებითი ანალიზის განხორციელება და გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენა;
- საწარმო ტერიტორიის სიახლოვეს სასოფლო-სამეურნეო მიწის ნაკვეთების არსებობის გათვალისწინებით, მნიშვნელოვანია გზშ-ის ეტაპზე წარმოდგენილ იქნეს საწარმოს ფუნქციონირების შედეგად სასოფლო-

სამეურნეო სავარგულებზე და იქ წარმოებული პროდუქციის ხარისხზე ზემოქმედების საკითხი;

- სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, სანიაღვრე წყლები გაწმენდის შემდგომ გამწვებული იქნება ტერიტორიაზე (ჩაიჟონება გრუნტში). გზმ-ის ეტაპზე დაზუსტებას საჭიროებს სანიაღვრე წყლებით მიწისქვეშა/გრუნტის წყლების შესაძლო დაბინძურებისა და სანიაღვრე წყლების ხარისხის კონტროლის შესახებ ინფორმაცია;
 - გზმ-ის ეტაპზე დაზუსტებას საჭიროებს ტერიტორიაზე არსებული გამწმენდი ნაგებობის შესახებ ინფორმაცია. მათ შორის ინფორმაცია გამწმენდის ტიპის, მისი ეფექტურობის, ასევე გამწმენდ სისტემასთან საპროექტო ობიექტის კავშირის შესახებ;
 - გზმ-ის ეტაპზე წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების დეტალური ანალიზი და შემარბილებელი ღონისძიებები სრულ თანხვედრაში უნდა იყოს პროექტის მახასიათებლებთან და დაგეგმილ საქმიანობასთან;
 - სკოპინგის ანგარიშში მოცემული საპროექტო ტერიტორიის საკადასტრო კოდის, GPS-ს კოორდინატებისა და shp ფაილების მიხედვით, ტერიტორიის ფართობი შეადგენს 4851 მ², ხოლო დანართში მოცემული დოკუმენტაციის თანახმად, შპს „იქსენერჯი გრუპს“ იჯარით აღებული აქვს მხოლოდ 1 900 მ². აღნიშნულის შესაბამისად, გზმ-ის ეტაპზე მოცემული უნდა იყოს დაზუსტებული ინფორმაცია შპს „იქსენერჯი გრუპის“ იჯარით გათვალისწინებული ფართობის/საწარმოს განთავსების კონკრეტული ადგილის შესახებ, კონკრეტული GPS კოორდინატებისა და Shp ფაილების მითითებით;
 - გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნეს წინამდებარე დასკვნით განსაზღვრული მოთხოვნების, სკოპინგის დასკვნაში გამოკვეთილი პრობლემური საკითხების გათვალისწინებით.
- გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად, ერთიანი ცხრილის სახით.

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში შპს „იქსენერჯი გრუპის“ მიერ წარმოდგენილ სამტრედიის მუნიციპალიტეტში, სოფ. იანეთში ასფალტის საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციის პროექტზე სავალდებულოა გზმ-ის ანგარიში მომზადდეს წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით. გზმ-ის ანგარიში შედგენილი უნდა იყოს მოქმედი კანონმდებლობის, განსაკუთრებით სკოპინგის დასკვნით განსაზღვრული მითითებების სრული დაცვით.